

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/79/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121010359
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6121010359.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Adriány Považanovej a JUDr. Petra Kvietka na verejnom zasadnutí konanom dňa 29. septembra 2021, v trestnej veci obžalovaného K. A., za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák., o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 22. 06. 2021, sp. zn. 1T/28/2021 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), e), ods. 2 Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu.

Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaného K. A., nar. XX.XX.XXXX v D. D., trvalým pobytom N. XX

o d s u d z u j e

podľa § 208 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 2, 3, 8 Tr. zák., § 39 ods. 1, 3 písm. d) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Vo zvyšných častiach zostáva napadnutý rozsudok okresného súdu nedotknutý.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný K. A. uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. s poukazom na ust. § 138 písm. b) Trestného zákona č. 300/2005 Z. z., na tom skutkovom základe, že

od mesiaca máj XXXX do dňa XX.XX hod. dňa XX. XX. XXXX v obci N. v rodinnom dome s orientačným číslom XX, okr. D. D., často pod vplyvom alkoholu psychicky týral a fyzicky napádal svoju družku K. J., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom N., N. XX, okr. D. D., s ktorou žil v spoločnej domácnosti tak, že jej vulgárne nadával a ponižoval ju aj jej dcéry z predchádzajúceho manželstva, v priebehu roku XXXX ju násilím izoloval v dome tak, že ju uzamkol a odišiel preč, kde bola zamknutá aj X hodín, citovo ju vydieral so slovami, že ak odíde tak sa obesí, pri hádkach ju strkal, pravidelne ju kontroloval, aj jej mobilný telefón, často ju vyhadzoval aj s jej dcérami z domu, bez dôvodu rozbíjal zariadenie v dome, elektrické zariadenia, znemožňoval jej kontakt s rodinou a ostatnými kamarátmi, znemožnil jej odchod do práce, kontroloval jej príchody domov z práce, v priebehu mesiaca december XXXX na ňu fyzicky zaútočil tak,

že ju sotil oboma rukami do ramien, následkom čoho poškodená spadla a pádom si spôsobila zranenia - odreninu lakťa, tržnú ranu vo vlasatej časti hlavy, v priebehu I. XXXXX ju taktiež strčil a vymkol pred dverami a dňa 31. 01. 2021 ju v ranných hodinách zamkol v dome, a v čase okolo 17.00 hod., keď sa vrátil z práce ju ponižoval tak, že jej hovoril zo svojich dcér vychovala kurvy, pri tom, ako sa pokúšala z domu odísť, tak jej vytrhol kľúče z ruky a rozbil jej mobilný telefón tak, že ho hodil o zem, v spálni rodinného domu jej opakovane vulgárne nadával a pri tom sa zaháňal nožom, počas čoho ju nútil sedieť a počúvať ho, kde bola uzamknutá v rodinnom dome od 19.00 hod, kedy sa opätovne vzdialil z rodinného domu až do 22.00 hod., keď sa vrátil, po čom jej svojou prítomnosťou na WC odopieral súkromie.

Za to mu bol podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j), l) Trestného zákona, § 38 ods. 2, 3 a 8 Trestného zákona, § 39 ods. 1, 3 písm. d) Trestného zákona, § 46 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov.

Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona mu bol výkon trestu podmienene odložený a bol mu uložený probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona mu bola určená skúšobná doba v trvaní 4 rokov.

Podľa § 51 ods. 3 písm. b) Trestného zákona mu bolo uložené obmedzenie:
- zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok.

Podľa § 51 ods. 4 písm. a) Trestného zákona mu bola uložená povinnosť:
- zákaz úmyselne sa priblížiť ku poškodenej K. J., nar. XX. XX. XXXX (momentálne s neznámym pobytom) na vzdialenosť menšiu ako X metrov;
- zákaz zdržiavať sa v blízkosti obydli, ako aj výkonu práce poškodenej K. J., nar. XX. XX. XXXX.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona, § 74 ods. 1 Trestného zákona mu bolo uložené ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Proti tomuto rozsudku podal okresný prokurátor odvolanie písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 06.07.2021, a to proti výroku o treste v neprospech obžalovaného. Najprv poukázal na výrokovú časť napadnutého rozsudku, s ktorou sa však nestotožnil, pokiaľ ide o uložený trest odňatia slobody, vrátane jeho výmery. Argumentácia okresného súdu v odôvodnení nebola postačujúca na to, aby bolo použité ustanovenie Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu.

Zdôraznil, že u poškodenej bola zistená posttraumatická stresová porucha, ktorou pred tým netrpela, pričom na jej vzniku sa vo výraznej miere podieľalo práve konanie obžalovaného, ktoré mu bolo kladené za vinu v tejto trestnej veci. Intenzita tohto konania, ako dĺžka jeho časového obdobia - skutok trval od mája 2017 do januára 2021, sú ďalšími okolnosťami, pre ktoré nebolo namieste uloženie podmieneneho trestu odňatia slobody obžalovanému.

V ďalšom poukázal na účel trestu upravený v ust. § 34 ods. 1 Tr. zák., pričom trest uložený obžalovanému prvostupňovým súdom nemal spôsobilosť odradiť ostatných potencionálnych páchatel'ov od páchania takejto trestnej činnosti, ktorej závažnosť sa premietla do zákonom ustanovenej trestnej sadzby, ktorá začína na 7-ich rokoch. Dal do pozornosti, že takýto druh trestnej činnosti poškodzuje nielen fyzickú stránku obete, ale aj psychickú integritu osobnosti, ktorá často spôsobenými dôsledkami prevyšuje fyzické utrpenie obete.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného považoval uložený podmienenečný trest odňatia slobody obžalovanému za neprimerane nízky, a preto navrhol, aby nadriadený súd zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a obžalovanému uložil trest na spodnej hranici trestnej sadzby.

Na verejnom zasadnutí, ktoré sa konalo v neprítomnosti obžalovaného, prokurátor krajskej prokuratúry poukázal na dôvody uvedené v písomne vyhotovenom odvolaní. Zdôraznil najmä závažnosť trestnej činnosti, vrátane jej dĺžky, ako aj následok na psychickom stave poškodenej. Uložený trest považoval za neprimerane mierny, a preto navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste

a zároveň uložil obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby, a to bez použitia zmierňujúceho ust. § 39 Tr. zák.

Naproti tomu obhajca obžalovaného považoval napadnutý rozsudok za zákonný a správny v celom rozsahu, vrátane uloženého trestu, ktorý bol primeraný. Poukázal najmä na osobu obžalovaného, ktorý bol hodnotený pozitívne, ako aj na závery znaleckého posudku, z ktorého vyplynulo, že u poškodenej neboli zistené žiadne závažné následky. Ďalej zdôraznil, že obžalovaný je zamestnaný a boli mu uložené primerané obmedzenia v potrebnom rozsahu. Vzhľadom k tomu navrhol, aby krajský súd odvolanie okresného prokurátora ako nedôvodné zamietol.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací na základe odvolania okresného prokurátora zistil, že toto bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote, a to proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané vo vzťahu k tomuto výroku, by prihliadol len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., čo však zistené nebolo. Po uvedenom procesnom postupe dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora bolo podané čiastočne dôvodne.

Primárne je nutné konštatovať, že skutkový stav ustálený okresným súdom v napadnutom rozsudku, taktiež jeho právna kvalifikácia ako zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák., t.j. výrok o vine už nadobudol právoplatnosť, keďže obžalovaný na hlavnom pojednávaní nepoprel spáchanie skutku, ktorý mu bol kladený za vinu, následne okresný súd jeho vyhlásenie uznesením prijal a rozhodol odsudzujúcim rozsudkom. Nakoľko žiadna z oprávnených osôb nenapadla odvolaním výrok o uloženom ochrannom opatrení, aj v tejto časti nadobudol rozsudok právoplatnosť.

Preskúmavajúc zákonnosť a odôvodnenosť výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu, dospel krajský súd čiastočne k inému záveru ako okresný súd, nakoľko bolo porušené ustanovenie Trestného zákona, a zároveň bol obžalovanému uložený neprimerane mierny trest odňatia slobody, v dôsledku čoho odvolanie okresného prokurátora považoval v určitej miere za dôvodné, a preto napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. d), e), ods. 2 Tr. por. v uvedenom výroku zrušil a následne rozhodol podľa § 322 ods. 3 Tr. por. o treste sám.

Súd prvého stupňa správne priznal obžalovanému jednu poľahčujúcu okolnosť (§ 36 písm. j) Tr. zák.) a správne u neho nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť. Obžalovanému však neprináležala aj ďalšia poľahčujúca okolnosť podľa ust. § 36 písm. l) Tr. zák., t.j., že sa priznal k spáchaniu trestného činu a úprimne ho oľutoval. Obžalovaný na hlavnom pojednávaní nepoprel spáchanie skutku uvedeného v obžalobe a takéto jeho vyhlásenie konajúci súd pre potreby ďalšieho konania a rozhodnutia považoval za priznanie spáchania skutku, čím splnil jednu zo zákonných kumulatívnych podmienok na priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti, avšak zároveň úprimne spáchanie trestného činu neoľutoval, o čom svedčí napríklad aj jeho postoj, ktorý zaujal v prípravnom konaní, a preto mu nebolo možné priznať aj túto poľahčujúcu okolnosť. Takáto zmena v jeho neprospech však nebola zásadná, keďže napriek tomu prevažovali poľahčujúce okolnosti nad priťažujúcimi v pomere 1 : 0, v dôsledku čoho došlo k zníženiu hornej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby o 1/3-inu. Zároveň odvolací súd zobral do úvahy, okrem pomeru, aj mieru závažnosti zistenej poľahčujúcej okolnosti podľa ust. § 38 ods. 2 Tr. zák., ktorá bola významná, a to v prospech obžalovaného. Obžalovanému teda bolo možné po úprave zákonom ustanovenej trestnej sadzby podľa ust. § 38 ods. 3, ods. 8 Tr. zák. uložiť trest odňatia slobody na 7 rokov až na 12 rokov a 4 mesiace.

Na jeho vyhlásenie na hlavnom pojednávaní bolo potrebné prihliadnuť ako na veľmi významnú skutočnosť pri ukladaní trestu. Zo stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR vyplýva, že samotné vyhlásenie viny obžalovaného na hlavnom pojednávaní podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. a jeho následné prijatie súdom samo o sebe síce nie je možné považovať za poľahčujúcu okolnosť podľa ust. § 36 písm. n) Tr. zák., ale len za poľahčujúcu okolnosť podľa ust. § 36 písm. l) Tr. zák., avšak takýto postoj obžalovaného je potrebné vziať v úvahu, keďže neodvolateľne prijme všetky právne účinky uznania viny, dokonca bez toho, aby vopred vedel, aký druh trestu a v akej výmere mu bude následne súdom uložený, a preto možno aplikovať pri ukladaní trestu ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam vzťahujúce sa na konanie o dohode o uznaní viny a prijatí trestu, t.j. môže mu byť uložený trest odňatia

slobody zníženi o 1/3-inu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby, čo by v danom prípade predstavovalo hranicu 4 roky a 8 mesiacov. Na tom nič nemení skutočnosť, že obžalovaný urobil na hlavnom pojednávaní vyhlásenie len podľa § 257 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Uloženie trestu odňatia slobody, čo aj na dolnej hranici takto zníženej trestnej sadzby, by však bolo v danom prípade i tak neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačoval aj trest kratšieho trvania, čo správne konštatoval už okresný súd, preto bolo potrebné aplikovať ust. § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zák., ktoré umožňovalo skrátenie výmery trestu až na dva roky.

V neprospech obžalovaného možno hodnotiť dĺžku jeho konania, keďže skutok páchal viac ako tri a pol roka, súčasne aj jeho intenzitu, a to predovšetkým v psychickej forme, čo v súhrne výrazným spôsobom prispelo k vzniku posttraumatickej stresovej poruchy u poškodenej. Na druhej strane nemožno prehliadnuť, že obžalovaný voči poškodenej nepoužíval žiadne výrazné fyzické útoky, nespôsobil jej žiadne závažnejšie zranenia, a jej psychický stav sa postupne čiastočne zlepšoval. Na páchaní trestnej činnosti sa podieľala taktiež jeho závislosť na alkoholických nápojoch, hoci si jej vznik zapríčinil obžalovaný svojim spôsobom života. Výrazným spôsobom však možno kladne hodnotiť osobu obžalovaného a jeho doterajší život, keďže doposiaľ nielenže nebol súdom trestaný, ale nebol ani sankcionovaný za priestupok a pozitívne je hodnotený nielen z miesta trvaného bydliska, ale aj jeho zamestnávateľom. V určitej miere bolo potrebné zobrať do úvahy i to, že síce išlo o závažnú trestnú činnosť, ktorá však mala špecifický charakter, k jej páchaniu dochádzalo predovšetkým v spoločnej domácnosti, avšak poškodená sa od obžalovaného už odsťahovala a došlo aj k ukončeniu ich partnerského spolujitia.

Vzhľadom na tieto skutočnosti krajský súd obžalovanému mimoriadne znížil výmeru trestu podľa príslušných ustanovení Trestného zákona, na ktoré správne prihliadol už okresný súd a uložil mu trest odňatia slobody vo výmere 2 roky. Prihliadajúc na skutočnosti, ktoré obžalovanému priťažovali, najmä na závažnosť zločinu, by však nebolo namieste podmienené odloženie jeho výkonu na skúšobnú dobu, hoci aj za súčasného uloženia probačného dohľadu nad jeho správaním a súvisiacich obmedzení a povinností. Takýto trest by bolo možné totiž v konečnom dôsledku považovať za neprimerane mierny a nedostatočný na dosiahnutie účelu trestu, a to jednak z hľadiska represie, ale predovšetkým z hľadiska zabezpečenia tzv. generálnej prevencie. Naproti tomu by však uloženie trestu odňatia slobody na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby vo výmere 7 rokov, tak ako sa toho domáhal okresný prokurátor, bolo neprimerane prísne.

Krajský súd obžalovaného zaradil na výkon uloženého trestu odňatia slobody podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, pretože obžalovaný nebol pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody.

Jedine uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody, za súčasného uloženia ochranného opatrenia (ochranného protialkoholického liečenia ambulantnou formou), ktoré bude spolupôsobiť pri ochrane spoločnosti, zabezpečí v danom prípade v dostatočnej miere dosiahnutie účelu trestu, a zároveň obsahuje v primeranom rozsahu prvky represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie, a takýto trest zodpovedá všetkým požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., a súčasne i z ďalších ustanovení, ktoré upravujú zásady ukladania trestov, ale aj zásadám ukladania ochranných opatrení uvedených v ust. § 35 Tr. zák.

Odvolací súd po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutého výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu, z vyššie uvedených dôvodov o odvolaní okresného prokurátora, považujúc ho za čiastočne dôvodné, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasom 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.